

Stačí jeden pohled a zamilujete se, říká český chovatel lam Radek Vaněk.

Světlem letí vlna z LAM, PSŮ I KOČEK

Zpátky jsou všechny svetry, které vypadají, jako by je pletla vaše babička. V módě jsou luxusní hebké materiály jako lamí vlna. A pozadu nebudete, když si pořídíte šálu třeba ze srsti vlastního psa nebo kočky.

Materiál k předení může dávat prakticky každé zvíře s dostatečně dlouhými chlupy, ne každá srst či vlna však má požadované vlastnosti. Svě o tom ví Ludmila Janečková, majitelka Atelieru Bretorri. „Sprádám vlnu z ovcí, lam, králíků a srst psů a koček. Nejvíc objednávek mám ale na výrobu příze ze psí srsti,“ popisuje. Sama se k tomuto netradičnímu materiálu dostala

náhodou. Má chovatelskou stanicí boxerů a lvíčků, před lety si v jednom chovatelském časopise přečetla článek o zpracování jejich srsti a rozhodla se, že to zkusí. Dnes má objednávky na několik měsíců dopředu.

„Hodně lidí chce mít památku na svého pejska. Většinou si objedná jen výrobu samotné příze a sami si z ní něco upletou. Ze psí srsti se dá vytvořit úplně všechno, stejně jako z ovčí vlny,“ říká a ukazuje klubka. Psí příze není vůbec cítit a na první pohled nebo dotek ani nepoznáte, z jakého zvířete pochází.

„Ne každá psí srst je vhodná ke sprádání. Důležitá je nejen její délka, ale i hustota. Aby šla sprádat, musí mít chlupy minimálně tři, ideálně šest centimetrů. Dobře se pracuje se srstí leonbergrů, chodských, bernských salašnických psů nebo

bearded kolií,“ vysvětluje. Příze může vzniknout i ze srsti jorkšíra, samojeda nebo tibetské dogy. Naopak není možné pracovat se srstí krátkosrstých plemen, jako jsou doberman, mopsi nebo plemena s kratší hrubou srstí – například vlkodavů a některých teriérů. Psí srst zpracovává Ludmila Janečková ručně. Nejprve

- Psí srst zpracovává Ludmila Janečková ručně.
- Nejprve ji musí vyčesat a zbavit nečistot,
- poté upříst a nakonec pečlivě vyprat.

ji musí vyčesat a zbavit nečistot, poté upříst a nakonec pečlivě vyprat. Zpracováním zhruba půl kila psí srsti stráví dvacet až třicet hodin v závislosti na její kvalitě a délce.

Podle ní má u nás vlna obecně bez ohledu na svůj původ pověst kousavého, a tedy pro

oblečení nevhodného a nepříjemného materiálu. Přitom i ovčí vlna může být velmi jemná a příjemná. „Záleží na její kvalitě a jemnosti. U nás se dříve chovaly ovce, které měly dávat hlavně maso a mléko, ne vlnu, a tak si majitelé teplého, avšak „kousavého“ oblečení stále myslí, že ovčí vl-

na nemůže být hebká,“ dodává Janečková. Ne každý svetr s cedulkou „wool“ je opravdu z kvalitní vlny. Může jít o vlnu recyklovanou, která se vyrábí znovupoužitím odstřížků vzniklých při výrobě konfekce. Důležité je proto si vlnu před nákupem dostatečně „osahat“.

Čepice a rukavice z alpaky zahřejí i ve velkém mrazu

Kvalitu potvrzuje značka certifikátu Woolmark. Jemnější než vlna z dospělých ovcí je z prvního stříhání jehňat, která se označuje jako lambs wool. Hebká a velmi hřejivá je také vlna plemene merino, které se chová v Austrálii.

Na vlně alpaka

K roubence by se více hodilo stádo ovcí, přesto v Lísce pár kilometrů od České Kamenice žijí mnohem exotičtější „vlněná“ zvířata. Stádo lam alpaka si

přítom může vyšplhat i do staniců, nedávno byl dokonce v Japonsku vydražen samec alpaky za sedm milionů korun.

Zájem o lamí vlnu je stále větší, a tak v Evropě vznikají další a další farmy. „U nás je chov lam teprve v plenkách. Měl jsem velký problém sehnat vhodné granule, složením nejbližší bylo krmivo pro březí a kojící žirafy. Dnes už se i v Čechách vyrábějí granule přímo pro lamy. Těžké to bylo i s veterinářem specialistou. Naši zvěrolékaři totiž nemají s lamami moc zkušeností,“ dodává. Za jeho lamami tak jezdí studenti z Veterinární univerzity a Vysoké školy zemědělské. Povahově se toto zvíře nejvíce podobá spíše koni, ne ovci.

pořídil k malému penzionu Radek Vaněk. Právě lamy alpaky dávají jednu z nejcennějších vln, ze které vyrábí své oblečení ty nejluxusnější módní domy, například italská Prada. Cenově „dostupnější“ oblečení nabízí třeba dánský Jackpot, jehož dámský propínací svetr stojí okolo pěti tisíc korun. „Vlna alpaka má velmi dobré izolační vlastnosti, protože větší vlákna je dutých,“ popisuje Vaněk. Z jedné stříže lze za rok získat zhruba dvě až pět kilo vlny. A právě kvalita vlny rozhoduje i o ceně zvířete. Nestáčí jen, aby lama byla „krásná“, musí být i „správně“ chlupatá. S kvalitou srsti roste i cena zvířete. Nejlevněji se dá pořídit mladý sameček za zhruba dvacet tisíc korun, nejlevnější samička je zhruba za trojnásobek. Horní cena za alpaku se

Vlna ze světlých alpaka je nejemnější a velmi příjemná na omak

Pro Radka Vaňka je chov lam spíš koníček než podnikání, které by ho dokázalo uživit. Stejně to má i Jana Pražanová, která surovou vlnu jeho lam zpracovává. Původně pochází z Ústí nad Labem a pracovala jako učitelka na základní škole. Vždy ji to ale táhlo na klidný venkov, a tak se nedávno s manželem přestěhovala právě do Líscky. „Chtěla jsem sama něco vytvářet, proto jsem se přihlásila na kurz sprádání vlny, koupila vybavení a pustila se do toho,“ popisuje. Surová vlna se musí nejprve vyčesat na česacím stroji a odstranit tak možné nečistoty. Protože lamí vlna na rozdíl od ovčí neobsahuje lanolin a tak není mastná, nemusí se

před zpracováním prát a může se rovnou po vyčesání sprádat. „Vlnu zpracovávám ručně a sprádám ji na kolovrátku, stejně jako se to dělalo na venkově před sto a více lety,“ vysvětluje. V současnosti sprádá nebarvenou lamí vlnu. V budoucnu by chtěla vlnu barvit přírodními barvivy. „Vlna alpaky je lehká, hypoalergenní, hedvábně jemná jako kašmír, přitom pevná a extrémně trvanlivá,“ pochvaluje materiál. Hotovou vlnu i výrobky z ní prodává přes internetové tržiště ručně vyráběných produktů Fler.cz. Sto gramů příze vyjde na 450 korun, hotová šála pak na 1200 korun.

LUDMILA HAMPLOVÁ

Ludmila Janečková spřádá téměř každou zvířecí vlnu nebo srst. A její specialitou je psí příze.